1_ID1_FW Afschot wolf - nieuwe memo 2
2_ID2_FW Afspraken 4
3_ID3_FW Uitvoeringsoverleg 5
4_ID8_Begeleidingsbrief PO PO-VTH 20251110 7
5_ID4_FW Vragen ter bespreking vanmdidag 9
6_ID5_FW verslag ID wolf Utrecht 10
7_ID9_Verslag_Prov_Utrecht_20251211 12
8_ID6_FW Extra Bestuurlijk afstemming over de wolf 18
9_ID7_250802 Memo noodbevel wolf 20

4.1.4

Sent: Mon, 9 Feb 2026 15:43:17 +0100

4.1.4

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: woensdag 17 september 2025 18:05
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @rudutrecht.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e @rudutrecht.nl>
Onderwerp: Re: Afschot wolf - nieuwe memo?

Beste beiden,

Ik ken dit niet. Wellicht een memo vanuit een gemeente? Noodbevel is niet onze bevoegdheid [zoals je weet].

Mvg

5.1.2.e

Verzonden vanaf Outlook voor Android

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @rudutrecht.nl>
Verstuurd: woensdag, september 17, 2025 2:58:32 p.m.
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e @rudutrecht.nl>
Onderwerp: Afschot wolf - nieuwe memo?

Ha 5.1.2.e

Zojuist ben ik gebeld door de uitvoerder en hij liet onder andere weten dat hij vanochtend een nieuwe memo had ontvangen waarbij weer werd gesproken over ruimere maatregelen vanuit een noodbevel. Hierbij zouden wij, de RUD, ook weer genoemd worden om de maatregelen te controleren maar ook zichtmeldingen door te geven. Voor zover ik weet hebben we het hier een aantal weken geleden wel over gehad, en ook de overgangsperiode en de bescherming onder de zorgplicht, maar dat was later ineens toch weer van tafel. Ik vraag mij dus even af over welke memo het nu

zou kunnen gaan en of wij voldoende op de hoogte zijn hiervan?

Ik hoor het graag van je!

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

5.1.2.e

Team Water, Natuur en Landschap

Regionale Uitvoeringsdienst Utrecht

Archimedeslaan 6 | Postbus 85242 | 3508 AE | Utrecht

T 030 – 702 34 26 | M 06 5.1.2.e

www.rudutrecht.nl

Spoedmelding? Bel ons direct via 0800 – 0225510 (24/7)

Overige meldingen m.b.t. groene wetgeving kunt u sturen naar: wnl@rudutrecht.nl

Denk voor het printen van deze e-mail aan het milieu.

4.1.4

Sent: Mon, 9 Feb 2026 15:48:51 +0100

4.1.4

Van: 5.1.2.e
Verzonden: donderdag 11 september 2025 00:00
Aan: Faunabeheereenheid Utrecht <info@fbeutrecht.nl>; Info Wildaanrijding <info@wildaanrijding.nl>
Onderwerp: Afspraken

Beste beiden,

Ter informatie aan jullie, nav afspraken van vanmiddag:

Mirjam heeft aangegeven beide onderwerpen graag apart te bespreken. Daarom eerst een afspraak met 5.1.2.e en 5.1.2.e over de afschot vergunning.

Op een later tijdstip wordt een overleg met alleen FBE belegd met 5.1.2.e en 5.1.2.e over taken en rollen nav beantwoording technische vragen.

Secretariaat van Mirjam zal dit organiseren.

Mvg

5.1.2.e

Verzonden vanaf Outlook voor Android

4.1.4

Sent: Mon, 9 Feb 2026 15:50:45 +0100

4.1.4

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: dinsdag 11 november 2025 10:24
Aan: Faunabeheereenheid Utrecht <info@fbeutrecht.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e @fbeutrecht.nl>
Onderwerp: Re: Uitvoeringsoverleg

Hoi 5.1.2.e

Dank voor je mail.

Je agenda onderwerpen komen sterk overeen met de agenda voor het BO met Mirjam Sterk.

Ik had 5.1.2.e toegezegd deze met hem te delen

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

Verzonden vanaf Outlook voor Android

Van: Faunabeheereenheid Utrecht <info@fbeutrecht.nl>
Verstuurd: dinsdag, november 11, 2025 8:49:03 a.m.
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>;5.1.2.e <5.1.2.e @fbeutrecht.nl>;5.1.2.e Natuurlijk Communicatie (5.1.2.e @natuurlijkcommunicatie.nl) <5.1.2.e @natuurlijkcommunicatie.nl>;5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>
Onderwerp: Uitvoeringsoverleg

Beste mensen,

Als gevolg van een zitting bij de Raad van State te Den Haag morgen kan ik helaas niet deelnemen aan ons gezamenlijk uitvoeringsoverleg.

Lijkt mij goed dat dit overleg wel doorgaat mede ook gelet op de agendavoorbereiding voor het (digitale) overleg met Mirjam Maasdam donderdag 13/11 om 15.30 uur.

Intern bespreekpunt i.v.m. toekomst(ige) omgang wolven:

- Inzichten omgang met wolven buitenland: 1.) de toenadering en onbevreesde nabijheid van wolven bij mensen in NL baart buitenlandse deskundigen zorgen, 2.) aangegeven noodzaak: bij dergelijke interacties meteen handelend te kunnen optreden door wolven mensschuw te maken (niet-lethaal: paintball / rubber kogels etc), 3.) bij hardleers gedrag van leden van een bepaald roedel direct (d.w.z. op dezelfde dag!) over te kunnen gaan tot afschot.
- Het doden van individuele (probleem)wolven wordt als 'buitengewoon complex' beschouwd vanwege complexe herkenning, grote verspreidingsgebied en het vaak moeten handelen (afschot) in 'split second'. Bijgevolg 'collateral damage' (een andere wolf dan de gezochte wolf uit het roedel) politiek en maatschappelijk geaccepteerd moet worden.
- Waarschijnlijk staat deze benadering nog (ver) af van de mogelijkheden (NL-wet/IPO-wolvenplan) maar een nauwkeuriger blik op de omgang met wolven in het buitenland lijkt verstandig.

Voorzet bespreekpunten Mirjam:

- Stand van zaken actuele uitvoering
- Verlengingsverzoek
- (voorzienbare) uitdagingen uitvoering zenderonderzoek
- …

Groet,

5.1.2.e

PROVINCIE :: UTRECHT

Begeleidingsbrief PO

Onderwerp	Wolf, voortgang afschot en vervolg
Naam PO	PO-VTH
Datum	10-11-2025
Van	5.1.2.e
Telefoonnummer	5.1.2.e
Domein/opgave	LLO
Team	PL2

Categorie	Ter oriënterende bespreking
Kern van het advies	Agenda gesprek FBE 13 november 2025
Financiele consequenties	Geen consequenties
Relatie met andere portefeuilles	Vergunningen en landelijk gebied

Inleiding

Deze zomer heeft Gedeputeerde Staten een vergunning aan de FBE afgegeven voor het afschieten van probleemwolf GW3237m. Omdat er veel aan gelegen is deze wolf zo spoedig mogelijk uit de populatie te nemen, is er wekelijks overleg tussen provincie en vergunninghouder. In deze gesprekken wordt wekelijks de stand van zaken, de belemmeringen in de uitvoering en de mogelijke oplossingen besproken. Op 24 september heeft gedeputeerde Sterk een gesprek met de FBE gehad en is afgesproken een vervolggesprek in te plannen. Donderdag 13 november is het vervolggesprek met de FBE.

Agenda

De voorgestelde agenda is:

1. **Stand van zaken uitvoering**
   - Mogelijkheden afschot
   - Intensiteit inzet
   - Belemmeringen in de uitvoering
   - Oplossingen/aanpassingen
   - Andere ploeg
2. **Vangen en zenderen roedel**
   - Stand van zaken
   - Gelderse vergunning
   - Samenloop met afschotvergunning
3. **Vergunning volgend jaar**
   - Verlengingsaanvraag ingediend
   - Plan van aanpak vervolg uitvoering [met verslag bevindingen]
   - Financiering uitvoering
4. **Tweede vergunning benodigd/maatwerkbesluit**
5. **WVTTK**

Toelichting agendapunten
1] Aan de uitvoering wordt gevraagd de afgelopen periode te bespreken. Met name gericht op veranderingen./ aanpassingen ten opzichte van het laatste gesprek. Welke belemmeringen worden ervaren en zijn er aanpassingen van de uitvoering mogelijk. Kan provincie Utrecht daar iets in betekenen.

2] Provincie Utrecht zal de laatste stand van zaken betreffende het vangen en zenderen toelichten, en de samenloop van beide vergunningen toelichten.

3] Besproken wordt hoe om gegaan wordt met het vervolg van de huidige vergunning. Daarbij is de FBE gevraagd de afgelopen periode te evalueren, om na te gaan op welke wijze de werkwijze nog aan te passen is binnen de huidige vergunning..

4] Dit wordt mondeling toegelicht op het PO

Vervolg
Op basis van de uitkomsten van het PO, wordt **Annotatie PO**
een annotatie gemaakt voor gedeputeerde Sterk.

4.1.4

Sent: Mon, 9 Feb 2026 15:45:33 +0100

4.1.4

Van: 5.1.2.e

Verzonden: dinsdag 29 juli 2025 12:35

Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @rudutrecht.nl>

Onderwerp: Vragen ter bespreking vanmdidag

Hoi 5.1.2.e

Graag straks nog even contact over de volgende zaken.

- Ben jij bekend met afspraken over opdrachtgeverschap van de afschot richting de FBE of de Stichting?
- Welke gevolgen zijn er als er een verkeerde wolf geschoten wordt. Los van de dwangsom (hoe hoog is die?), kan ik me voorstellen dat het ook impact heeft op de roedel (stel de teef wordt geschoten?). Welke acties doet de RUD in zo een geval, zodat wij als provincie ook op de hoogte zijn?
- Is de RUS betrokken bij de DNA afname? Zou ik wel erg prettig vinden als onafhankelijk partij met autoriteit. Zelfstandig DNA laten afnemen, vind ik persoonlijk te open voor sjoemelen, en zijn alle jagers ertoe opgeleid?
- Wat wordt er gedaan als er iemand (een protesteerder) gewond raakt in het gebied gedurende de afschot acties? Kan dat reden zijn een vergunning in te trekken, doen jullie dat, adviseren jullie ons
- Hoe worden wij op de hoogte gehouden van de voortgang. Krijgen we dagelijks een overzicht van activiteiten van de uitvoerder, via jullie? Er is grote behoefte van kennis op hoofdlijnen, zodat we bij (pers)vragen kunnen aangeven: ‘zijn we van op de hoogte, maar doen we geen mededelingen over.”

Met vriendelijke groet,

5.1.2.e

4.1.4
Sent: Mon, 9 Feb 2026 15:54:42 +0100
4.1.4

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @inbo.be>
Verzonden: donderdag 11 december 2025 13:30
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>
CC: 5.1.2.e <5.1.2.e @inbo.be>
Onderwerp: verslag ID wolf Utrecht

Beste 5.1.2.e

In bijlage vind je ons expertiseverslag voor identificatie van de weefselstalen van de geschoten wolf. Jullie ontvangen later nog een formeel door de Administrateur-Generaal (cc) ondertekende versie.

mvg,

5.1.2.e

--

5.1.2.e

Research Institute for Nature and Forest - Belgium

Associate Professor KULeuven Ecology Evolution and Biodiversity Conservation

IUCN Large Carnivore Initiative for Europe

IUCN Conservation Genetics Specialist Group

Tel: +5.1.2.e

Meldpunt wolven Vlaamse overheid : wolf@inbo.be

//

Check out new papers on loss of genetic diversity (Nature), genetic indicators, estimating effective population size in frogs, wolves and other species

https://www.nature.com/articles/s41586-024-08458-x

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/full/10.1111/ele.14461

https://journals.ku.edu/jbi/article/view/22332/20382

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/eva.70015

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/eva.70021

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/eva.70022

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/eva.70029

https://onlinelibrary.wiley.com/doi/10.1111/eva.70031

INSTITUUT
NATUUR- EN
BOSONDERZOEK

GENETISCHE IDENTIFICATIE VAN EEN WOLF OP BASIS VAN WEEFSELSTALEN

5.1.2.e en

Verslag opgemaakt voor 5.1.2.e Provincie Utrecht op 11/12/2025.

1 SITUATIESCHETS

Op 3 december 20205 ontvingen we een pakket met twee weefselstalen in een tube 70% EtOH, dat in ontvangst werd genomen in de vestiging van INBO te Gaverstraat 4, 9500 Geraardsbergen. Het pakket werd bij ontvangst bij -20°C bewaard in de ontvangstruimte van het team Genetische Diversiteit. De onderzoeksvraag hieraan gepaard is een identificatie van het individu waarvan deze weefselstalen afkomstig zijn, gebruik makende van de CEwolf database van genotypes van wolven uit de Centraal-Europese populatie.

Foto 1: Tubes met de weefselstalen zoals ontvangen op 3 december 2025.

2 PROCEDURES

DNA-extractie van de weefselstalen gebeurde op 4 december 2025 met een Qiagen Blood and Tissue Kit, volgens de instructies van de producent.

De DNA extracten werden gelogd in het Laboratory Information Management System (LIMS) project I-25G024-10.

Staalcode	LIMS-code	Opmerkingen
W2025S553	25-013734	DNA-extract 1 wolf Utrecht
W2025S554	25-013735	DNA-extract 2 wolf Utrecht

Tabel 1. Overzicht van de stalen.

Identificatie van het individu volgde de methode van Jarausch et al. (2021). We bepalen daarbij op 13 microsatelliet-merkers en 2 geslachtsgebonden merkers het unieke genotype van elke DNA staal in drievoud, en we vergelijken dat met de databank van CEwolf voor een toewijzing tot individu, of een toewijzing van de ouders indien gekend. Nieuwe individuen krijgen een nieuwe genotype-code toegewezen.
Alle analyses gingen gepaard met drie negatieve en twee positieve controles. De positieve controle bestonden uit DNA-extract van staal met LIMS code 25-005624, behorende tot GW4763m.

3 RESULTATEN

3.1 GENOTYPE VOLGENS CEWOLF MERKERSET

We hebben een volledig genotype op basis van beide DNA-extracten van stalen W2025S553 en W2025S554. Dit genotype is identiek aan het genotype van wolf GW3237m, een gekend mannelijk individu van de Utrechtse Heuvelrug, dat ook gekend is als "Bram", de mannelijke territoriumhouder van het territorium dat bij CEwolf te boek staat als UHR-NL.
Het volledige genotype is (locus bovenaan, allelen onderaan):

EH2001a	EH2001b	EH2010a	EH2010b	EH2017a	EH2017b	EH2087La	EH2087I	EH2088a	EH2088b	EH2096a	EH2096b	EH2137a	EH2137b	EH2140a	EH2140b	vWFa	vWFb	EH2054a	EH2054b	EH2161a	EH2161b	CPH5a	CPH5b	PEZ17a	PEZ17b
136	144	229	229	264	268	236	240	113	129	96	104	157	157	129	149	130	130	136	144	224	224	111	113	197	201

De negatieve controles gaven nergens amplificatie. De positieve controles werden correct geïdentificeerd als genotype GW4763m.

4 BESLUIT

We bevestigen dat het weefselstaal afkomstig is van een mannelijke wolf met code GW3237m. Dit individu staat te boek als de mannelijke territoriumhouder van de Utrechtse Heuvelrug in 2024 en 2025.

5 REFERENTIES

Jarausch, A., V. Harms, G. Kluth, I. Reinhardt, and C. Nowak. 2021. How the west was won: genetic reconstruction of rapid wolf recolonization into Germany's anthropogenic landscapes. Heredity **127**:92-106.

4.1.4

Sent: Mon, 9 Feb 2026 15:44:37 +0100

4.1.4

Van: 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>
Verzonden: zaterdag 2 augustus 2025 15:07
Aan: 5.1.2.e <5.1.2.e @rudutrecht.nl>
Onderwerp: Fw: Extra Bestuurlijk afstemming over de wolf

Belde je, maar kreeg je niet te pakken. Dit is overleg in petit comite betreffende juridische (on)mogelijkheden.

Verzonden vanaf Outlook voor Android

From: 5.1.2.e
Sent: Saturday, August 2, 2025 2:00:49 PM
To: Burgemeester gemeente Leusden <burgemeester@leusden.nl>; Burgemeester gemeente Woudenberg <5.1.2.i @woudenberg.nl>; Burgemeester gemeente Zeist <5.1.2.i @zeist.nl>; Bakker, Has <5.1.2.i @provincie-utrecht.nl>; Vos, Wim <w.r.vos@leusden.nl>; 5.1.2.e @woudenberg.nl <5.1.2.e @woudenberg.nl>; 5.1.2.e @zeist.nl <5.1.2.e @zeist.nl>; secretariaatvos@5.1.2.i <secretariaatvos@leusden.nl>; Feijter, Marijke de <5.1.2.i @provincie-utrecht.nl>; Frits Naafs 5.1.2.i @Heuvelrug.nl>; Schie, Andre van 5.1.2.i @provincie-utrecht.nl>
Cc: 5.1.2.e <5.1.2.e @zeist.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e @heuvelrug.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>; 5.1.2.e van <5.1.2.e @zeist.nl>; 5.1.2.e <5.1.2.e @provincie-utrecht.nl>
Subject: Extra Bestuurlijk afstemming over de wolf

Goedemiddag,

Naar aanleiding van de vragen in het bestuurlijk overleg over intensiveren en uitbreiden van de mogelijkheden om te komen tot het uitnemen van GW3237m is er vanochtend met het ambtelijk team gesproken over (on)mogelijkheden van de verschillende sporen. Gezien de gevoeligheid van het onderwerp, is door de betrokken gemeenten gevraagd een kort overleg voor het BO te organiseren om dit met alleen overheden te bespreken. Gemeente Zeist en Utrechtse Heuvelrug hebben een notitie en advies opgesteld welke als bijlage is toegevoegd. Willen de genodigden het vergaderverzoek doorzetten naar de juiste ondersteuning?

Provincie faciliteert dit gesprek graag en het gesprek wordt voorgezeten worden door Marijke de Feijter, loco-provinciesecretaris provincie Utrecht.

En het agendavoorstel is:

1. Toelichting intensivering binnen de vergunning
2. Toelichting intensivering uitbreiding/aanpassing vergunning
3. Mogelijkheden buiten de vergunning
4. Besluiten

Ad1) Toelichting zal gegeven worden op aanpak en randvoorwaarden om uitvoering te geven aan de vergunning. Hierin kan iets meer gevoelige informatie gedeeld worden over de aanpak en de context.

Ad2) Korte toelichting door 5.1.2.e

Ad3) Korte introductie door 5.1.2.e

Ad4) Zijn burgemeesters bereid grenzen te verkennen. Eventueel opdracht geven om "protocol afschot wolf volgende incident" uit te werken. Organiseren van een interventieteam (gemeente, wolvendeskundige, RUD, politie, achtervang)

Met vriendelijke groet,

Namens Marijke de Feijter,

5.1.2.e

Memo noodbevel Wolf

Ontvangers: burgemeester van Zeist, burgemeester van Utrechtse Heuvelrug, burgemeester van Leusden en burgemeester van Woudenberg; provincie Utrecht, e.a. betrokken partners
Onderwerp: (on)mogelijkheden aanpak wolf middels noodbevel
Datum: 2 augustus 2025

I. Aanleiding

1. Op woensdagochtend 30 juli 2025 heeft zich in het bos bij de Pyramide van Austerlitz een bijtincident voorgedaan, waarbij hoogstwaarschijnlijk de zogeheten probleemwolf GW3237m betrokken was. Deze wolf vertoont al langere tijd afwijkend en zorgwekkend gedrag, wat heeft geleid tot toenemende maatschappelijke onrust onder inwoners, recreanten en lokale bestuurders. Voor deze wolf is recent door de provincie Utrecht een afschotvergunning afgegeven.
2. Tijdens een bestuurlijk overleg over de wolf op 1 augustus 2025 hebben de lokale bestuurders hun zorgen uitgesproken over de veiligheid en de impact op de samenleving. Onder andere om die reden hebben de locoburgemeester van de gemeente Zeist en de burgemeester van de gemeente Utrechtse Heuvelrug hun ambtenaren verzocht een memo en een concept-noodbevel op te stellen.

II. Noodbevel;

3. Gevraagd is om inzichtelijk te maken of het mogelijk is om een noodbevel af te geven door (één van de) burgemeester uit de betrokken gemeenten, om op deze wijze de afschot van wolf GW3237m te bespoedigen (spoor 3). Hieronder wordt ingegaan op de achtergrond van een noodbevel, en zal worden uiteengezet of een noodbevel een passende en geschikte maatregel is in deze situatie.

4. Allereerst dient te worden opgemerkt, zoals ook is geconcludeerd in de notitie van Straatman Koster advocaten d.d. 18 en 24 juli 2024, dat bestuursorganen (zowel GS als burgemeester) geen reguliere bevoegdheden hebben op basis van de Omgevingswet en bijbehorende AMvB's in spoedsituaties maatregelen te treffen tegen de wolf. Deze bevoegdheden zijn (uitsluitend) weggelegd voor burgemeesters op basis van hun bevoegdheden die voortvloeien uit de gemeentewet. Het afgeven van een noodbevel is één van deze mogelijkheden.
5. De mogelijkheid tot het afgeven van een noodbevel door de burgemeester is vastgelegd in artikel 175 gemeentewet. Deze bevoegdheid mag slechts in zeer bijzondere omstandigheden worden ingezet. Er moet sprake zijn van (ernstige vrees voor het ontstaan van) wanordelijkheden of acute noodsituaties die een bedreiging vormen voor de openbare orde en veiligheid en/of gezondheid. Het afgeven van een noodbevel is daarom een 'ultimum remedium', waarbij het aan de vereisten van proportionaliteit en subsidiariteit moet voldoen.

III. Afschot wolf op basis van noodbevel; afwegingskader

6. Het doden van een wolf is gekwalificeerd als een strafbaar feit vanwege zijn beschermde status die hij kent op zowel Europees als nationaal niveau.[1] Het gebruikmaken van de bevoegdheid tot het geven van een noodbevel, staat daarmee dus op gespannen voet met de voornoemde status van de wolf. Zoals benoemd onder punt vijf en eveneens uiteengezet in de notitie van Straatman Koster advocaten, zal er sprake moeten zijn van een acute noodsituatie die de afschot van de wolf op basis van een noodbevel rechtvaardigd. Of sprake is van een dergelijke noodsituatie, is moeilijk in één definitie te vangen. We spreken hier immers van een uitzonderlijke situatie die (nog) niet is uitgekristalliseerd in jurisprudentie. Wel kan de escalatieladder uit de interventierichtlijnen als leidraad worden gebruikt. Op basis van de bekende informatie bij nationale en internationale experts en de nadere duiding van de zoogdierenvereniging is geen twijfel over het gedrag van wolf GW3237m. Dit betreft doelbewust en gericht predatorisch gedrag van de wolf op een kind. Dit is een resultaat van steeds verder escalerend gedrag over een periode van meer dan twee jaar, waarbij deze specifieke wolf op geen enkel moment is aangepakt.

Het risico op herhaling wordt door deze experts zeer groot geacht. Bovendien is het mogelijk dat de handelingssnelheid en intensiteit van een volgend incident groter is dan bij het incident van 30 juli 2025. Dit houdt in dat er een groot gevaar bestaat voor de openbare veiligheid.

7. Deskundigen classificeren de wolf hiermee in de hoogst mogelijke categorie (h)[2] Zoals ook uiteengezet in de nadere duiding door de zoogdierenvereniging, wordt wolf GW3237m daarom aangeduid als 'probleemwolf'. Deze classificatie biedt op basis van de interventieladder het afschieten van de wolf als (enige) oplossing.

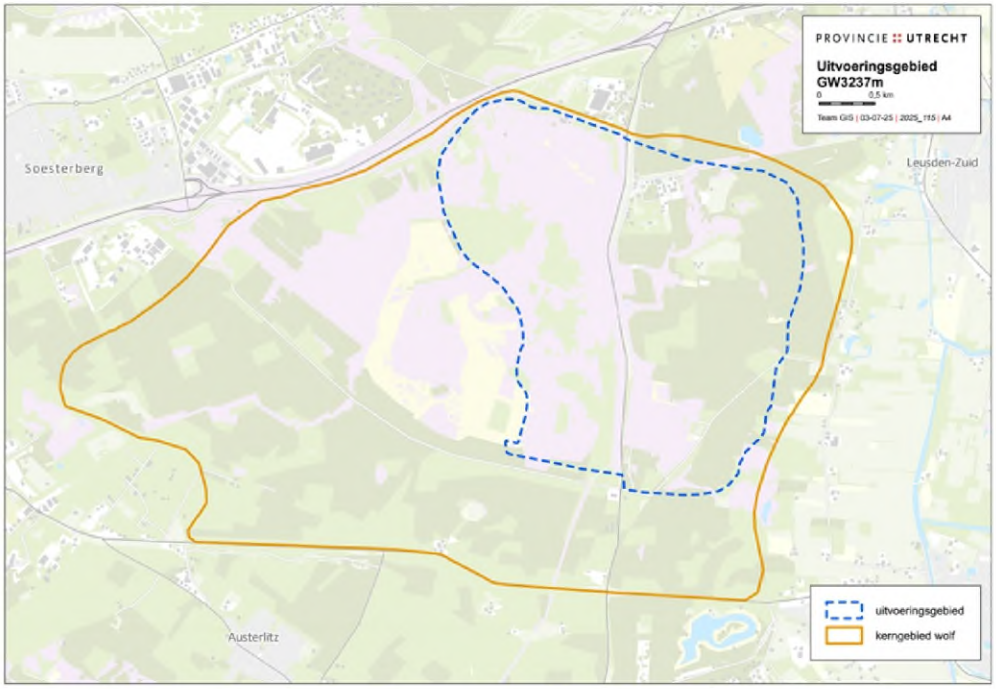
Bovenstaande leidt tot de conclusie dat het goed verdedigbaar is dat er sprake is van een (ernstige vrees voor het ontstaan) van acuut gevaar. Naar het oordeel van experts over het gedrag van wolf GW3237m, ligt het zeer voor de hand dat een volgend incident niet uit zal blijven, en dat dit incident extremer zal zijn dan het incident van afgelopen woensdag.

8. Verhouding noodbevel en afgegeven afschotvergunning

Op 8 juli 2025 is door Gedeputeerde Staten van de provincie Utrecht een afschotvergunning afgegeven voor wolf GW3237m. Zoals hieronder weergegeven op het bijgevoegde afbeelding, ziet deze afschotvergunning toe op het blauw omlijnde gebied.

[1] zie hiervoor artikel 5.1 lid 2 Ow jo 11.46 Bal

[2] Dwz; wolf reageert agressief op mensen zonder provocatie; wolf doodt mens'.

Afbeelding 1: uitvoeringsgebied afschotvergunning.

Bij de afweging of wordt overgegaan tot het uitvaardigen van een noodbevel, moet in het kader van het subsidiariteitsbeginsel worden afgewogen of er geen alternatieve mogelijkheid voor handen is. In dit kader is er een tweedeling te maken voor wat betreft de afweging in hoeverre het afgeven van een noodbevel voldoet aan de eis van subsidiariteit. Hierin is een onderscheid te maken tussen het gebied binnen de blauwe zone en buiten de blauwe zone.[3] Hieronder wordt dit nader toegelicht.

Noodbevel afgeven binnen de blauw zone (uitvoeringsgebied afschotvergunning)

9. Wanneer gekeken wordt naar het afwegingskader voor het afgeven van een noodbevel, is juridisch gezien verdedigbaar dat afschot van wolf GW3237m de enige oplossing is, zoals eerder uiteengezet aan de hand van de adviezen en de escalatieladder. Ten aanzien van de afweging op het gebied van subsidiariteit lijkt het afgeven van een noodbevel hierop te stranden. Mocht er wederom een incident voordoen waarbij wolf GW3237m betrokken is, op het moment dat hij zich bevindt in de blauwe zone, dan is afschieten op basis van de afschotvergunning de meest voor de hand liggende mogelijkheid. Afschot bewerkstelligen op basis van een noodbevel zal in dit geval de subsidiariteitstoets niet doorstaan, omdat de afschotvergunning een juridisch gezien minder 'ingrijpend' alternatief is. Hieruit kan worden geconcludeerd dat het juridisch gezien niet houdbaar zal zijn om voor de blauwe zone een noodbevel af te geven.

Noodbevel afgeven voor het gebied buiten de blauwe zone

[3] NB: in communicatie richting de samenleving wordt het leefgebied van de wolf aangeduid als het gebied tussen de A12 en A28.

10. Mocht de wolf zich bevinden buiten het uitvoeringsgebied van de afschotvergunning, dan is de keuze voor het afgeven van een noodbevel wel voor de hand liggend. In dit geval zal de subsidiariteitstoets wel kunnen worden doorstaan, gelet op het feit dat er geen minder ingrijpend alternatief voor handen is. Immers, de afschotvergunning geldt niet buiten de blauwe zone en intensivering hiervan is geen voor de hand liggende mogelijkheid. De verwachting is dat de het uitvaardigen van een noodbevel in dit geval juridisch wel houdbaar is.

11. Het uitvaardigen van een noodbevel voor het gebied buiten de blauw zone, kent in dit geval twee mogelijkheden. Enerzijds afwachten tot zich opnieuw een incident voordoet en anderzijds het direct uitvaardigen van een noodbevel, zonder een nieuw incident af te wachten.

Scenario 1: direct en onmiddelijk gevaar

Het eerste scenario, waarbij wordt afgewacht totdat zich een nieuw incident voordoet, is het meest aan te bevelen. Dit sluit namelijk aan bij de wijze waarop de inzet van de noodbevelsbevoegdheid is bedoel. Er moet immers sprake zijn van een acute noodsituatie, die zich dan op dat moment voordoet. Ook is dit scenario, bij eventuele juridische procedures, goed verdedigbaar.

Scenario 2: ruime interpretatie van noodbevelsbevoegdheid

Het alternatieve scenario, waarbij een noodbevel wordt afgegeven zonder dat een nieuw incident zich voordoet, vraagt om een ruimere interpretatie van het begrip 'acute noodsituatie'. Dit scenario is juridisch gezien ook moeilijker verdedigbaar. De noodbevelsbevoegdheid is specifiek bedoeld voor situaties die zich ad hoc voordoen en leent zich in die zin niet voor de mogelijke dreiging van een nieuwe noodsituatie. We weten namelijk niet waar en wanneer wolf GW3237m weer op zal duiken. Bovendien is een dergelijk 'preventief' noodbevel slecht te koppelen aan een tijdspanne, waardoor aan het doel van een noodbevel wordt voorbij gegaan. Daarnaast vraagt het op deze wijze uitvaardigen van een noodbevel dat dit bevel wordt gepubliceerd. De kans is zeer aanwezig dat het noodbevel onderuit gaat in een voorlopige voorziening voordat er uberhaupt uitvoering aan kan worden gegeven.

12. Indien daadwerkelijk wordt overgegaan tot het uitvaardigen van een noodbevel in de situatie zoals geschetst in scenario 1, dan zal op voorhand goede afspraken moeten worden gemaakt over de praktische uitvoerbaarheid. Provincie en gemeente(n) zullen goed samen moeten werken op het gebied van de inzet van jagers e.d. Dit is een vereiste om tot een goed werkend noodbevel te komen. De daadwerkelijke publicatie en/of uitreiking van het noodbevel hoeft overigens niet te worden afgewacht voor wat betreft het mobiliseren van de betrokken partijen. Op het moment dat bestuurlijk akkoord is gegeven voor een noodbevel, kunnen alle acties in gang worden gezet. Volledigheidshalve wordt hier wel opgemerkt dat afschot op basis van een noodbevel iets flexibeler is dan op basis van de afschotvergunning, maar er zal nog steeds afstemming moeten worden gezocht met een wolvenexpert, voordat het noodbevel daadwerkelijk wordt geeffectueerd.

De maatschappelijke onrust en de juridische procedures die zullen voortvloeien uit een noodbevel die toeziet op de afschot van de wolf, zullen enorm zijn. Dit zal echter niet te voorkomen zijn, en als ingecalculeerd risico mee moeten worden worden genomen.

IV. Advies

Op basis van hetgeen in dit memo is beschreven, wordt duidelijk dat er aan het afgeven van een noodbevel tot afschot van wolf GW3237m alleen juridisch verdedigbaar is indien dit noodbevel toeziet op een gebied dat zich buiten de reikwijdte van de afschotvergunning bevindt.
Daarnaast wordt geadviseerd om het noodbevel pas af te geven bij een nieuw incident met wolf GW3237m, zoals geschetst in scenario 1. Het op voorhand al uitgeven van dit noodbevel brengt teveel juridische risico's met zich mee en zal onherroepelijk leiden tot een voorlopige voorziening en veel (media)aandacht.Mocht er wederom een incident plaatsvinden, maar valt dit binnen de reikwijdte van de afschotvergunning, dan zal eerst moeten worden teruggevallen op deze vergunning.